

SŁAWOMIR JOACHIMIAK

GŁOSA DO WYROKU SĄDU NAJWYŻSZEGO
Z DNIA 22 CZERWCA 2017 ROKU, SYGN. AKT IV KK 189/17¹

TEZA

Orzeczeniu bezwzględnej kary łącznej pozbawienia wolności stoi na przeszkodzie zatarcie jednostkowej kary pozbawienia wolności mającej charakter względny – a więc zdarzenie z art. 76 § 1 k.k. W takiej bowiem sytuacji, kara pozbawienia wolności, która została orzeczona z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, byłaby wykonywana w ramach wyroku łącznego, jako faktycznie kara o charakterze bezwzględnym, chociaż upłynął okres próby i 6 kolejnych miesięcy. Art. 76 § 1 k.k. jednoznacznie na takie postąpienie nie pozwala.

***

Przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego była możliwość objęcia wyrokiem łącznym kary pozbawienia wolności orzeczonej z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, po upływie okresu próby i 6 miesięcy od jego zakończenia. Sąd Najwyższy przyjął, iż „orzeczeniu bezwzględnej kary łącznej pozbawienia wolności stoi na przeszkodzie zatarcie jednostkowej kary pozbawienia wolności mającej charakter względny – a więc zdarzenie z art. 76 § 1 k.k. W takiej bowiem sytuacji kara pozbawienia wolności, która została orzeczona z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, byłaby wykonywana w ramach wyroku łącz-

---

Dr SŁAWOMIR JOACHIMIAK – asesor prokuratury rejonowej w Kaliszu; e-mail: joachimiak1@wp.pl

¹ Opublikowany [w:] LEX nr 2361647; teza opublikowana [w:] „Prokuratura i Prawo” – wkładka 2017, nr 9, poz. 3.

nego, jako faktycznie kara o charakterze bezwzględny, chociaż upłynął okres próby i 6 kolejnych miesięcy. Art. 76 § 1 k.k. jednoznacznie na takie postąpienie nie pozwala”.

STAN FAKTYCZNY

Wyrokiem łącznym z dnia 28 września 2016 r. w sprawie III K [...] Sąd Rejonowy w G. połączył wobec skazanego M.G. kary wymierzone wyrokami: Sądu Rejonowego w G. z dnia 24 października 2011 r. w sprawie o sygn. akt IX K [...] /10, Sądu Rejonowego w G. z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie o sygn. akt III K [...] /11, Sądu Rejonowego w S. z dnia 28 lutego 2012 r. w sprawie o sygn. akt II K [...] /11, Sądu Rejonowego w G. z dnia 14 sierpnia 2012 r., w sprawie o sygn. akt IX K [...] /12, Sądu Rejonowego w G. z dnia 29 października 2012 r. w sprawie o sygn. akt IX K [...] /10, Sądu Rejonowego w G. z dnia 29 stycznia 2014 r. w sprawie o sygn. akt IX K [...] /13, Sądu Rejonowego w G. z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie o sygn. akt III K [...] /14 i orzekł karę łączną 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Orzeczenie to uprawomocniło się niezaskarżone przez żadną ze stron. Kasację od niego na korzyść skazanego wniósł Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny, zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów art. 85 § 2 k.k. w zw. z art. 89 § 1a k.k. w zw. z art. 75 § 4 k.k. w zw. z art. 569 § 1 k.p.k., polegające na włączeniu do orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności, jednostkowej kary 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres dwóch lat próby, wymierzonej wyrokiem Sądu Rejonowego w G. z dnia 13 grudnia 2011 r., sygn. akt III K [...] /11, pomimo tego, iż upłynął termin umożliwiający zarządzenie jej wykonania, a tym samym kara ta nie podlegała wykonaniu i łączeniu. Podnosząc powyższe zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy uwzględniając w całości wniosek skarżącego wydał słuszne rozstrzygnięcie. Wydaje się jednak, iż niewystarczające było wyjaśnienie jego podstawy prawnej.

STAN PRAWNY

Punktem wyjścia do rozpoznania sprawy był przepis art. 89 § 1a k.k. przewidujący, iż w razie skazania za zbiegające się przestępstwa na kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania, sąd może w wyroku łącz-

nym orzec karę łączną pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania. Przepis ten jest uzupełnieniem przepisu art. 89 § 1 k.k.², który przewiduje możliwość warunkowego zawieszenia wykonania kary łącznej, w razie skazania za zbiegające się przestępstwa na kary pozbawienia wolności z warunkowym i bez warunkowego zawieszenia ich wykonania, na warunkach wskazanych w art. 69 § 1 k.k.

Powołując się na treść art. 76 § 1 k.k., przewidującego zatarcie skazania z mocy prawa z upływem 6 miesięcy od zakończenia okresu próby, Sąd Najwyższy przyjął, iż z upływem tego okresu nie jest możliwe objęcie warunkowo zawieszzonej kary wyrokiem łącznym. Rozumieć przez ten wywód należy, iż powodem wyłączenia zastosowania przepisu art. 89 § 1a k.k., przy spełnieniu warunków z art. 76 § 1 k.k., jest zatarcie skazania, które powoduje, iż wydanie wyroku uważa się za niebyłe.

Sąd Najwyższy orzekając w dniu 22 czerwca 2017 r. pominął w swoich rozważaniach zmiany legislacyjne, jakie nastąpiły w przepisie art. 76 k.k., w okresie pomiędzy wydaniem wyroków jednostkowych, objętych zaskarżonym wyrokiem łącznym, a wydaniem wyroku kasacyjnego, w tym dwie nowelizacje przepisu art. 76 § 1 k.k. Nie odniósł się w żadnej mierze do treści obowiązującego od dnia 15 kwietnia 2016 r. przepisu art. 76 § 1b k.k.³, który obowiązywał również w chwili wydania wyroku łącznego przez Sąd Rejonowy (w dniu 28 września 2016 r.) w sprawie, w której następnie Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny wniósł kasację. Przepis ten wskazuje, iż w przypadku o którym mowa w art. 76 § 1 k.k. (a zatem zatarcia skazania z mocy prawa z upływem 6 miesięcy od zakończenia okresu próby) stosuje się przepis art. 108 k.k., przewidujący obligatoryjnie jednoczesne zatarcie wszystkich skazań w sytuacji, gdy sprawcę skazano za dwa lub więcej nie pozostających w zbiegu przestępstw, jak również, gdy skazany po rozpoczęciu, lecz przed upływem okresu wymaganego do zatarcia skazania ponownie popełnił przestępstwo. Jest on w zasadzie, jak zauważono w uzasadnieniu projektu, przepisem doprecyzowującym relację przepisów art. 76 § 1 k.k. i art. 108 k.k., wskazując w sposób jednoznaczny, iż w sytuacji określonej

---

² W niniejszej sprawie założyć trzeba, iż Sąd Najwyższy w zakresie rozdziału IX Kodeksu karnego orzekał na podstawie stanu prawnego obowiązującego od dnia 1 lipca 2015 r., ze względu na treść art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. poz. 396 i biorąc pod uwagę iż wyrok Sądu Rejonowego w G. z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie o sygn. akt III K [...] /14 mógł uprawomocnić się jedynie po dniu 1 lipca 2015 r.

³ Dodanej ustawą z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. poz. 437.

w art. 76 § 1 k.k., stosuje się przepis art. 108 k.k.⁴ Stanowi on (art. 76 § 1b k.k.) zatem uzupełnienie zawartości normatywnej przepisu art. 76 § 1 k.k., który nie może być bez niego (to jest art. 76 § 1b k.k.) w sposób prawidłowy zinterpretowany. Pominięto również w glosowanym orzeczeniu treść art. 76 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r. do dnia 14 kwietnia 2016 r.⁵, to jest w okresie pomiędzy wydaniem wyroków jednostkowych i wyroku łącznego Sądu Rejonowego w G. Z przepisu tego, w zdaniu trzecim, wynikało również wyraźnie, iż do zatarcia skazania z art. 76 § 1 zd. 1 k.k. stosuje się przepis art. 108 k.k., a zatem możliwe jest wyłącznie zatarcie wszystkich skazań zapadłych wobec sprawcy. Za błędny należy uznać pogląd⁶ wskazujący, iż po dniu 1 lipca 2015 r., ze względu na treść art. 76 § 1 k.k.⁷, zwrot: „Przepis art. 108 stosuje się”, miał zastosowanie jedynie do sytuacji wymienionej w art. 75a k.k., a zatem zarządzenia wykonania kary grzywny albo ograniczenia wolności w miejsce zarządzania wykonania kary pozbawienia wolności. W sposób nieuzasadniony przyjmowano bowiem, iż treść zd. 3 przepisu art. 76 § 1 k.k. odnosiła się jedynie do przedmiotu regulacji art. 76 § 1 zd. 2 k.k., a już do przedmiotu regulacji art. 76 § 1 zd. 1 k.k., który tyczy się przecieź, co nie budzi chyba wątpliwości, zarówno zarządzenia wykonania kary na podstawie art. 75 k.k., jak i art. 75a k.k., miał nie znajdować zastosowania⁸. Za poglądem wskazującym w tym stanie prawnym za stosowaniem przepisu art. 76 zd. 3 k.k. również do art. 76 § 1 zd. 1 k.k. przemawia pośrednio także wskazana wyżej nowelizacja art. 76 k.k., która z dniem 15 kwietnia 2016 r. w art. 76 § 1 k.k. pozostawiła z poprzednio obowiązującej wersji jedynie jego zd. 1, a zwrot o stosowaniu przepisu art. 108 k.k. przeniosła do odrębnej jednostki redakcyjnej, w postaci § 1b, który wyraźnie wskazuje, iż nakaz stosowania art. 108 k.k. obejmuje również wypadek, o którym mowa w art. 76 § 1 k.k., to jest

⁴ Zob. Uzasadnienie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, Sejm RP VIII kadencji, Druk nr 207. Podobnie: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 listopada 2016 r., sygn. akt V KK 265/16, LEX nr 2148674. Odmiennie: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2016 r., sygn. akt V KK 178/16, LEX nr 2142041.

⁵ Nadanym ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw.

⁶ Wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 października 2016 r., sygn. akt V KK 178/16, a także przez K. Postulskiego w glosie do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2015 r., sygn. akt II K 194/14, LEX 2015; S. HYPŚ, *Komentarz do artykułu 76*, [w:] *Kodeks karny. Komentarz*, red. A. Grześkowiak, K. Wiak, Warszawa: Wydawnictwo C.H. Beck 2015, s. 528-529.

⁷ Który stanowił, iż: „Skazanie ulega zatarciu z mocy prawa z upływem 6 miesięcy od zakończenia okresu próby. W wypadku, o którym mowa w art. 75a, zatarcie skazania następuje z upływem okresów przewidzianych w art. 107 § 4 i 4a. Przepis art. 108 stosuje się”.

⁸ Por. S. TARAPATA, *Przedawnienie i zatarcie skazania*, [w:] *Nowelizacja prawa karnego 2015. Komentarz*, red. W. Wróbel, Kraków: Krakowski Instytut Prawa Karnego 2015, s. 821-822.

zatarcie skazania z mocy prawa z upływem 6 miesięcy od zakończenia okresu próby. Zmiana ta pozostawiła w zasadzie bez zmian zawartość normatywną omówionych przepisów, dokonując w nich jedynie zmian redakcyjnych, czyniąc je w założeniu bardziej czytelne.

Jeżeli zatem w omawianej sprawie zastosowano by art. 76 k.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r., to należałoby przyjąć, że zatarcie skazania w sprawie rozstrzygniętej wyrokiem jednostkowym Sądu Rejonowego w G. z dnia 13 grudnia 2011 r., w sprawie III K [...] /11 nie nastąpiło. Powstałby wówczas problem, czy karę, której wykonania z przyczyn wskazanych w art. 75 § 4 k.k.⁹ nie można zarządzić (*de facto* nie jest zatem możliwe jej wykonanie), można objąć wyrokiem łącznym.

W sprawie IV KK 189/17 Sądu Najwyższego założyć należy, pomimo kategorycznego stwierdzenia w uzasadnieniu odnośnie do zakresu zastosowania art. 76 § 1 k.k. bez odniesienia do jego nowelizacji, iż przepis ten w wyżej wskazanym brzmieniu nie mógł znaleźć zastosowania, ze względu na treść przepisu przejściowego, to jest art. 21 zd. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, który przewiduje, iż do skazań prawomocnymi wyrokami wydanymi przed dniem 1 lipca 2015 r., w przedmiocie zatarcia skazania stosuje się przepisy Kodeksu karnego, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, chyba że okres zatarcia skazania upłynął przed tym dniem. Nie powinno podlegać wątpliwości, iż będący przedmiotem rozpoznania wyrok Sądu Rejonowego w G. z dnia 13 grudnia 2011 r., sygn. akt III K [...] /11, skazujący na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres dwóch lat próby, uległ zatarciu przed dniem 1 lipca 2015 r., skoro przed tym dniem upłynął okres próby i 6 miesięcy od jego zakończenia. Nie było wówczas szczególnego unormowania określającego relację przepisów art. 76 k.k. i art. 108 k.k. Dominujący pogląd wskazywał, iż art. 76 § 1 k.k. ma charakter *lex specialis* w stosunku do art. 108 k.k.¹⁰, chociaż zapatrywanie to było niekiedy

⁹ Który stanowi, iż „zarządzenie wykonania kary nie może nastąpić później niż w ciągu 6 miesięcy od zakończenia okresu próby”.

¹⁰ Por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2000 r., sygn. akt V KKN 104/00, LEX nr 50954; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2010 r., sygn. akt IV KK 396/09, Orzecznictwo Sądu Najwyższego w Sprawach Karnych 2010, nr 1, poz. 540; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 sierpnia 2013 r., sygn. akt IV KK 168/13, Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Karna i Izba Wojskowa 2013, nr 12, poz. 107; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2014 r., sygn. akt V KK 367/14, „Prokuratura i Prawo” – wkładka 2015, nr 4, poz. 2; B. STEFAŃSKA, *Zatarcie warunkowego skazania*, „Prokuratura i Prawo” 7-8 (2009), s. 120-121; TAZ, *Zatarcie skazania*, Warszawa: Wolters Kluwer 2014, s. 257; J. LACHOWSKI, *Komentarz do artykułu 76*, [w:] *Kodeks karny. Część ogólna*, t. II, red. M. Królikowski, R. Zawłocki, Warszawa: Wydawnictwo C.H. Beck 2015, s. 409; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2015 r., sygn. akt II KK 194/14, „Prokuratura i Prawo” –

podważane w doktrynie¹¹. Wskazywano bowiem na nieuzasadnione uprzywilejowanie osób skazanych z warunkowym zawieszeniem wykonania kary¹². Przyjęcie poglądu, iż art. 76 k.k. jest przepisem szczególnym do art. 108 k.k. miało ten skutek, iż nie wymagano dla zatarcia skazania, w przypadku upływu okresu próby i 6 miesięcy od jego zakończenia, jednoczesnego spełnienia warunków dla zatarcia przez wszystkie niezatarte dotąd wyroki skazujące. Mając zatem na względzie treść art. 76 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r. w zw. z treścią art. 21 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r., należało przyjąć, co zresztą uczynił Sąd Najwyższy – bez wskazania jednak przepisów intertemporalnych, iż skazanie wyrokiem Sądu Rejonowego w G. w sprawie III K [...] /11 uległo zatarciu i nie było możliwe objęcie go wyrokiem łącznym, ze względu na stosowanie fikcji prawnej o nieistniejącym skazaniu.

Wydawać się może w niniejszej sprawie, iż powodem rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego o niemożności objęcia wyrokiem łącznym skazania, w którym upłynął już okres próby i 6 miesięcy od jego zakończenia, był nie tylko przepis art. 76 § 1 k.k., ale również przepis art. 75 § 4 k.k., co wywnioskować można z zarzutu kasacyjnego – naruszenia art. 85 § 2 k.k. w zw. z art. 89 § 1a k.k. w zw. z art. 75 § 4 k.k. w zw. z art. 569 § 1 k.p.k. – który został w całości uwzględniony. Zasygnalizowałem w związku z tym już wcześniej problem sprowadzający się do odpowiedzi na pytanie, czy karę, której wykonania z przyczyn wskazanych w art. 75 § 4 k.k. nie można zarządzić, można objąć wyrokiem łącznym. Zagadnienie to jest niezmiernie istotne w praktyce sądowej na tle przepisów o karze łącznej uregulowanych w art. 85 n. k.k. w zw. z art. 76 i art. 108 k.k. Może się bowiem zdarzyć sytuacja, iż sprawca będzie skazywany na kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania, których okres próby i 6 miesięcy upływie, a następnie, ze względu na kategoryczną treść przepisu art. 85 § 1 k.k., zajdzie konieczność wydania wyroku łącznego. Niewystarczające wydaje się stwierdzenie, iż nie jest możliwe objęcie takiej kary wyrokiem łącznym ze względu na

---

wkładka 2015, nr 5, poz. 5; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2016 r., sygn. akt V KK 178/16; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 listopada 2016 r., sygn. akt V KK 265/16, Lex nr 2148674; por. również wątpliwości w tym zakresie: M. BŁASZCZYK, *Komentarz do artykułu 108*, [w:] *Kodeks karny. Część ogólna*, t. II, s. 686-688; G. BOGDAN, *Komentarz do artykułu 108*, [w:] *Kodeks karny. Część ogólna*, t. I, red. W. Wróbel, A. Zoll, Warszawa: Wolters Kluwer 2016, s. 874-876; por. także: J. MAJEWSKI, *Kodeks karny. Komentarz do zmian 2015*, Warszawa: Wolters Kluwer 2015, s. 280.

¹¹ Por. MAJEWSKI, *Kodeks karny*, s. 280; S. TARAPATA, *Kilka uwag na temat nowelizacji przepisów kodeksu karnego dotyczących instytucji przedawnienia oraz zatarcia skazania*, „Palestra” 7-8 (2015), s. 142; BOGDAN, *Komentarz do artykułu 108*, s. 874-876.

¹² Por. MAJEWSKI, *Kodeks karny*, s. 280.

treść art. 76 § 1 k.k., gdyż sprzeciwia się temu treść art. 76 § 1b k.k. w zw. z art. 108 k.k.

Pomimo zatem faktu, iż objęcie takiej kary wyrokiem łącznym powodowałoby dla skazanego sytuację oczywiście niekorzystną, gdyż łączeniu w karę łączną podlegałaby kara warunkowo zawieszona, której wykonania zarządzić nie można, należy przyjąć, iż kara taka powinna zostać objęta wyrokiem łącznym. Ustawa karna bowiem z jednej strony wskazuje na konieczność wydania wyroku łącznego w sytuacji, gdy sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, z drugiej brak jest przepisu, który upoważniałby do odstąpienia od tej stanowczej dyspozycji, w wypadku, gdy w stosunku do kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania upłynął okres próby i 6 miesięcy od jego zakończenia. Należy zatem przyjąć, iż w wypadku, w którym kara warunkowo zawieszona, której wykonania nie zarządzono w okresie próby i 6 miesięcy od jego zakończenia, spełnia wymagania z art. 85 § 1 k.k. i powinna być objęta wyrokiem łącznym. Nie bez znaczenia dla takiej oceny jest również stwierdzenie, iż kara łączna nie ma na celu niejako poprawiania sytuacji skazanego w zakresie wymiaru podlegającej wykonaniu kary, a jedynie – na podstawie dyrektyw jej wymiaru – ma określić rozmiar kary na nowo, niezależnie od tego, w jakich granicach będzie się on mieścił, dolnych bądź górnych sumy podlegających łączeniu kar. W tym względzie podzielić należy stanowisko, iż dominujący w orzecznictwie i doktrynie pogląd, że wymierzenie kary łącznej w wyroku łącznym nie może prowadzić do pogorszenia sytuacji skazanego wypracowany został na gruncie przepisów Kodeksu karnego z 1969 r., który to Kodeks nie zawierał unormowania z art. 89, przewidzianego w nowym Kodeksie karnym. Nie ma żadnych przeszkód, by uznać, że racjonalny ustawodawca świadomie, wprowadzając to unormowanie założył, że wymierzenie kary łącznej w pewnych wypadkach może prowadzić do pogorszenia sytuacji skazanego¹³.

¹³ Zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 października 2002 r., sygn. akt V KK 73/02, LEX nr 56827; D. KALA, *Postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego. Zagadnienia karnomaterialne i procesowe*, Toruń: Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa „Dom Organizatora” 2003, s. 150; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2005 r., sygn. akt I KZP 36/04, Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Karna i Izba Wojskowa 2005, nr 2, poz. 13, której nadano moc zasady prawnej; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2007 r., sygn. akt V KK 419/06, Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Karna i Izba Wojskowa 2007, nr 10, poz. 74; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2012 r., sygn. akt III KK 52/12, „Krakowskie Zeszyty Sądowe” 2012, nr 12, poz. 19; A. RYBAK-STARCZAK, *Kara łączna z warunkowym zawieszeniem wykonania kary*, „Probacja” 1 (2011), s. 133-135; S. ŻÓLTEK, *Zbieg przestępstw oraz łączenie kar i środków karnych*, [w:] *Kodeks karny. Część ogólna*, t. II, s. 471-547; odmiennie jednak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2009 r., sygn. akt III KK 27/09, „Prokuratura i Prawo” – wkładka

BIBLIOGRAFIA

ŹRÓDŁA PRAWA

- Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. poz. 396.
Ustawa z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. poz. 437.

ORZECZNICTWO

- Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2005 r., sygn. akt I KZP 36/04, Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Karna i Izba Wojskowa 2005, nr 2, poz. 13.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2000 r., sygn. akt V KKN 104/00, LEX nr 50954
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2009 r., sygn. akt III KK 27/09, „Prokuratura i Prawo” – wkładka 2009, nr 11-12, poz. 4.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2010 r., sygn. akt IV KK 396/09, Orzecznictwo Sądu Najwyższego w Sprawach Karnych 2010, nr 1, poz. 540.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 sierpnia 2013 r., sygn. akt IV KK 168/13, Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Karna i Izba Wojskowa 2013, nr 12, poz. 107.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2014 r., sygn. akt V KK 367/14, „Prokuratura i Prawo” – wkładka 2015, nr 4, poz. 2.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2015 r., sygn. akt II KK 194/14, „Prokuratura i Prawo” – wkładka 2015, nr 5, poz. 5.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2016 r., sygn. akt V KK 178/16, LEX nr 2142041.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 listopada 2016 r., sygn. akt V KK 265/16, LEX nr 2148674.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2017 r., sygn. akt IV KK 189/17, LEX nr 2361647.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 października 2002 r., sygn. akt V KK 73/02, LEX nr 56827.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2007 r., sygn. akt V KK 419/06, Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Karna i Izba Wojskowa 2007, nr 10, poz. 74.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2012 r., sygn. akt III KK 52/12, „Krakowskie Zeszyty Sądowe” 2012, nr 12, poz. 19.

LITERATURA

- BŁASZCZYK Magdalena: Komentarz do artykułu 108, [w:] Kodeks karny. Część ogólna, t. II, red. M. Królikowski, R. Zawłocki, Warszawa: Wydawnictwo C.H. Beck 2015, s. 686-688.

2009, nr 11-12, poz. 4. Por. też pogląd T. Całkiewicza o ogólnej zasadzie zakazu pogarszania sytuacji skazanego przy wymierzeniu kary łącznej, z ograniczeniami wynikającymi m.in. z art. 89 § 1 k.k. – to jest przy łączeniu kary pozbawienia wolności z warunkowym i bez warunkowego zawieszenia ich wykonania, T. CAŁKIEWICZ, *Dyrektywy wymiaru kary łącznej orzekanej wyrokiem łącznym*, „Palestra” 7-8 (2006), s. 72-73.

- BOGDAN Grzegorz: Komentarz do artykułu 108, [w:] Kodeks karny. Część ogólna, t. I, red. W. Wróbel, A. Zoll, Warszawa: Wolters Kluwer 2016, s. 874-876.
- CAŁKIEWICZ Tomasz: Dyrektywy wymiaru kary łącznej orzekanej wyrokiem łącznym, *Palestra* 7-8 (2006), s. 66-81.
- HYPŚ Sławomir: Komentarz do artykułu 76, [w:] Kodeks karny. Komentarz, red. A. Grześkowiak, K. Wiak, Warszawa: Wydawnictwo C.H. Beck 2015, s. 528-529.
- KALA Dariusz: Postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego. Zagadnienia karnomaterialne i procesowe, Toruń: Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa „Dom Organizatora” 2003.
- LACHOWSKI Jerzy: Komentarz do artykułu 76, [w:] Kodeks karny. Część ogólna, t. II, red. M. Królikowski, R. Zawłocki, Warszawa: Wydawnictwo C.H. Beck 2015, s. 409.
- MAJEWSKI Jarosław: Kodeks karny. Komentarz do zmian 2015, Warszawa: Wolters Kluwer 2015.
- POSTULSKI Kazimierz: Glosa do wyroku SN z dnia 13.02.2015 r., II K 194/14, LEX 2015.
- RYBAK-STARCZAK Agnieszka: Kara łączna z warunkowym zawieszeniem wykonania kary, *Probacja* 1 (2011), s. 122-135.
- STEFAŃSKA Blanka: Zatarcie skazania, Warszawa: Wolters Kluwer 2014.
- STEFAŃSKA Blanka: Zatarcie warunkowego skazania, *Prokuratura i Prawo* 7-8 (2009), s. 115-123.
- TARAPATA Szymon: Kilka uwag na temat nowelizacji przepisów kodeksu karnego dotyczących instytucji przedawnienia oraz zatarcia skazania, *Palestra* 7-8 (2015), s. 133-143.
- TARAPATA Szymon: Przedawnienie i zatarcie skazania, [w:] Nowelizacja prawa karnego 2015. Komentarz, red. W. Wróbel, Kraków: Krakowski Instytut Prawa Karnego 2015, s. 821-822.
- Uzasadnienie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, Sejm RP VIII kadencji, Druk nr 207.
- ŻÓŁTEK Sławomir: Zbieg przestępstw oraz łączenie kar i środków karnych, [w:] Kodeks karny. Część ogólna, t. II, red. M. Królikowski, R. Zawłocki, Warszawa: Wydawnictwo C.H. Beck 2015, s. 471-547.

GŁOSA DO WYROKU SĄDU NAJWYŻSZEGO
Z DNIA 22 CZERWCA 2017 ROKU,
SYGN. AKT IV KK 189/17

Streszczenie

Autor komentuje w formie co do zasady aprobującej glosy treść wyroku Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2017 r., sygn. akt IV KK 189/17. Na tle tej glosy przedstawia zmiany legislacyjne, jakie zaszły w ostatnim czasie odnośnie do art. 76 k.k., który stanowił główną podstawę rozstrzygnięcia. Omówiona zostaje wzajemna relacja tego przepisu z art. 108 k.k., na przestrzeni zmian nowelizacyjnych, poglądy doktryny i orzecznictwa w tym zakresie. Podjęty zostaje również problem możliwości objęcia wyrokiem łącznym kary pozbawienia wolności orzeczonej z warunkowym zawieszeniem jej wykonania po zakończeniu okresu próby i upływie terminu, o którym mowa w art. 75 § 4 k.k.

Słowa kluczowe: zatarcie skazania; warunkowe zawieszenie wykonania kary; kara pozbawienia wolności; wyrok łączny

COMMENTARY TO THE SUPREME COURT DECISION
OF 22 JUNE 2017,
REF. NO. IV KK 189/17

S u m m a r y

The author comments in the form of an approving commentary the content of the verdict of the Supreme Court of 22 June 2017, Ref. No. IV KK 189/17. Against this backdrop, he presents the recent legislative changes on Article 76 of the Criminal Code, which was the main legal basis for the decision. The reciprocal relation of this provision and Art. 108 of the Criminal Code is discussed. Within the scope of the amendments, the views of the doctrine and the case law are discussed. The problem of the possibility of taking in aggregate sentence imprisonment with conditional suspension of punishment after the end of the probation period and the expiry of the period referred to in Art. 75 § 4 of the Criminal Code is discussed.

Key words: expungement of a conviction; conditional suspension of punishment; imprisonment; aggregate sentence